

lligam
associació

MEMÒRIA CASA ACOLLIDA

Any 2007

Índex

Presentació _____ Pàg. 2

Casos atesos _____ Pàg. 3

Atencions i demandes de places _____ Pàg. 11

Coordínacions _____ Pàg. 14

Objectius i activitats _____ Pàg. 19

Valoració del recurs _____ Pàg. 24

Valoració global i previsions _____ Pàg. 26

Presentació

Teniu davant vostre la memòria de la Casa d'Acollida de l'Associació Lligam, concretament el resum del que ha estat un any de feina treballant des de tres programes d'intervenció:

- *Programa de violència de gènere*, treballant amb dones soles o amb fills que han patit maltractaments
- *Programa de Risc Social*, treballant amb dones soles o amb fills que es troben en situació de risc d'exclusió, manca d'habitatge i de recursos econòmics, socials i familiars.
- *Programa de presó*, treballant amb dones sotmeses a mesures privatives de llibertat, que be passen permisos penitenciaris al centre o acaben de complir la seva condemna al recurs, com centre educatiu que som. També es treballa amb dones joves majors d'edat que han de complir mesures de justícia juvenil.

Podem resumir l'any dient que ha hagut un índex d'ocupació molt alt. De mitjana, el recurs mensualment ha estat ocupat en un 92% de les places. Això vol dir que de les 15 places que té el recurs, cada dia han hagut unes 13 o 14 ocupades.

A tots els que aquest any han fet possible la tasca del dia a dia de la nostra Associació: voluntari@s, socis, treballadores.... gràcies a tots. Igualment el nostre agraïment a entitats, institucions i professionals que confien en la nostra feina. Esperem comptar amb tots un any més.

Barcelona 31 de gener de 2008

CASOS atesos

CASOS ATESES = 68.

PERSONES ATESES = 90: 68 dones i 22 nens/es.

ATENCIIONS REALITZADES = 5060

L'any 2007 s'han atès un total de 68 casos, 53 dones soles i 15 dones amb els seus fills/es. El total de persones ateses ha estat de 90: 68 dones i 22 nens/es.

Baixa el nombre de mares i puja el de dones soles. El 22% dels casos atesos han estat mares amb fills/es, la majoria amb un fill o dos, encara que dos o tres fills/es. Cinc casos han estat dones embarassades.

Pel que fa al nombre de persones per programes:

- ✓ Des del *programa de violència de gènere* s'han atès el 57% dels casos i el 61% de les persones, entre dones i nens/es.
- ✓ Des del *programa de Risc Social* s'han atès el 8% dels casos i el 11% de les persones.
- ✓ Des del *programa de presó* s'han atès el 35% dels casos i el 28% de les persones.

Representa un numero de persones ateses una mica per sota de l'any passat, encara que hem de dir que les atencions també han baixat però molt menys. La diferència major s'ha donat en el programa de presó, en

MEMÒRIA ANY 2007

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

que s'han atès menys persones, però han pujat en un 20% les atencions respecte al 2006. Això es degut a que han hagut més casos de dones que han deixat el centre penitenciari i han passat a viure cada dia a Lligam en aplicació del Art 182.

Al programa de violència, per altra banda, continua la dinàmica de l'any passat i cada cop hi ha més dones que fan estades més llargues al recurs i ja no només fan estades d'emergència..

El que interessa més és veure més endavant que les atencions donades s'han mantingut molt semblants al 2006 i només han baixat en un 4%.

Per **nacionalitats**, les xifres estan molt igualades.

Un 51,5% dels casos han estat dones de nacionalitat espanyola i concretament d'aquests un 83% són catalanes.

El 47% dels casos han estat dones estrangeres, provinents de 18 països diferents. Els casos més nombrosos (44%) han estat els de dones llatinoamericanes, sobre tot brasileres, seguits per les dones africanes i les procedents de diferents països d'Europa.

En un cas s'ha de parlar de doble nacionalitat.

De les dones immigrants el 56% no disposava de permís de residència, encara que la majoria d'elles resideixen a Espanya des de fa més de dos anys.

Concretament per països, la distribució és la següent:

Associació

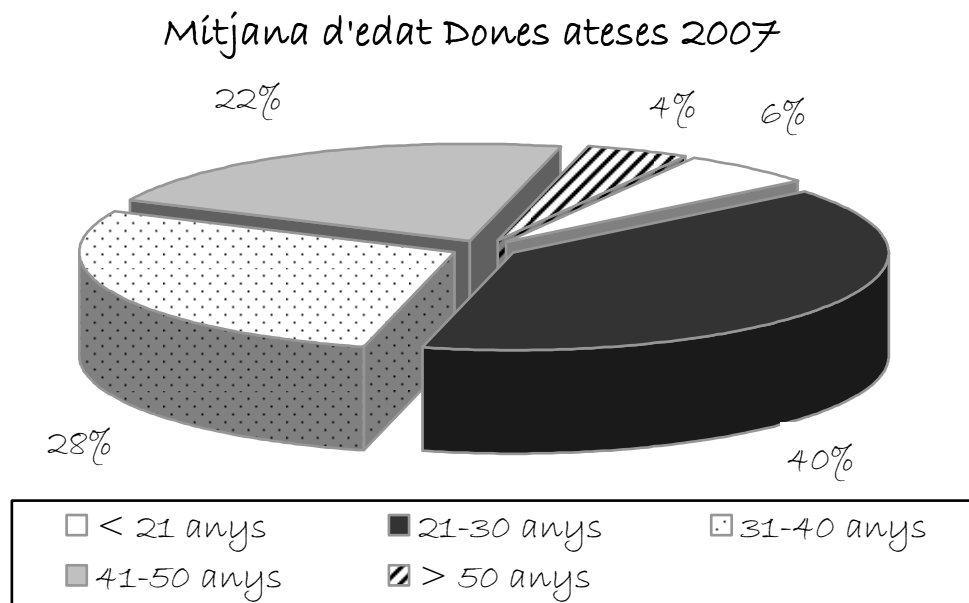
Europa 25%	Rússia	2
	Polònia	1
	Moldàvia	1
	Romania	2
	Itàlia	1
	Lituània	1
Amèrica 44%	Bolívia	3
	Perú	2
	Xile	1
	Brasil	6
	Mèxic	1
	Guatemala	1
Àfrica 28%	Marroc	5
	Camerun	1
	Algèria	1
	Guinea	1
	Nigèria	1
Àsia 3%	Paquistan	1

Per programes els dos grups estan també molt igualats i podem parlar de la meitat de dones espanyoles i la meitat d'estrangeres. És en el programa de Risc social en el que predominen les estrangeres i en el de presó predominen les dones espanyoles.

Pel que fa a l'edat de les dones la mitjana ha estat aquest any una mica per sota de la dels últims anys i és d'uns 32 anys, encara que el grup més nombrós ha estat el de dones d'entre 21 i 30 anys.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

Possiblement podem concloure que pugen les xifres als extrems: les dones més joves i les més grans.

Les dones més joves ateses tenen 18 anys i la més gran 61.

El programa de Risc Social és el que té una mitjana d'edat més jove (30 anys) i el de violència és el de mitjana d'edat més alta: 34 anys.

Respecte les edats dels nens/es, el grup més nombrós ha estat el de menors de 5 anys.

El nivell de formació continua baixant de manera considerable. El 35% de les dones no tenen estudis o no han acabat ni el graduat escolar. Un 67% de les dones no tenen un nivell similar al que seria ara l'ensenyament obligatori.

Aquest nivell cultural i formatiu com altres anys és especialment baix al programa de presó, en el que un 37% de les dones com molt arriben a tenir estudis del nivell de primària. Igualment les dades mostren que al

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

programa de violència també es dona un nivell molt baix de formació. Un 10% d'elles es pot dir que eren analfabetes i només un 25% de les dones maltractades ateses superaven el nivell de graduat escolar.

Pel que fa a la **situació econòmica i laboral**, encara que només el 47% es trobaven ocupades, el 72% de les dones tenien algun tipus d'ingrés econòmic.

Les activitats laborals més habituals han estat les de neteja i servei domèstic, auxiliar de geriatria i dependenta.

De les dones que treballaven només la meitat tenien un contracte laboral i d'aquestes només una tenia un contracte indefinit. Tres casos, tots ells del programa de violència, es trobaven de baixa per malaltia.

La mitjana d'ingressos econòmics de les dones amb feina ha estat en uns 700 €.

La resta de dones (53%) no treballaven encara que la meitat d'elles sí tenien ingressos per prestacions d'atur o alguna pensió (viduïtat, PNC..) o renda mínima (PIRMI). En tots aquests casos la mitjana d'ingressos ha estat de poc més de 400 €.

Els ingressos de la resta de dones han estat beques de formació per cursos o ingressos per feines als tallers de presó. En aquests casos els ingressos no han superat els 200 €.

Un 28% de dones no disposaven de cap ingrés econòmic i depenien de les ajudes puntuals que les treballadores socials els hi faciliten per transport, medicació i higiene, entre d'altres.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

Per programes, el de presó és el que té un percentatge més alt de dones treballant (58%) i el de Risc Social el que el té més baix (20%), mentre que les dones del programa de violència de gènere són les que tenen els ingressos més alts: uns 750 euros de mitjana.

Pel que fa a la salut, en el 54% dels casos atesos aquest any hi ha algun problema de salut física i/o mental. Les malalties més habituals han estat les respiratòries, VIH i hepatítis. Cada cop observem també més casos amb una problemàtica d'alimentació.

En un 38% dels casos ha hagut una problemàtica de salut mental. La majoria són persones amb trastorns de personalitat, trastorns adaptatius i d'ansietat i depressió i es troben en tractament. Un 31% dels casos atesos segueixen tractaments amb antidepressius i/o ansiolítics.

En set casos hi ha reconeguda una discapacitat, la majoria d'ells superiors al 60%.

Per programes, és el de presó el que més casos amb problemàtica de salut presenta.

El 40% del total de les dones ateses aquest any a la Casa d'Accollida tenen antecedents de **consum de drogues**, principalment alcohol, cocaïna, pastilles i cannabis. De totes maneres, en un 60% dels casos amb problemàtica de toxicomania podem parlar de politoxicomania.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

De totes les dones ateses amb aquesta problemàtica, un 24% segueixen algun tipus de tractament, principalment amb metadona i naltrexona i un 44% té algun tipus de seguiment per part de professionals.

Per programes el programa de presó és el que dona els percentatges més alts en problemàtica de toxicomanies. El 62% dels casos atesos en aquest programa presenten problemàtica de toxicomania, encara que s'ha de comentar també que cada cop es donen més casos al programa de violència, on aquest any 2007 un 25% dels casos atesos presentaven una problemàtica afegida de consum de drogues.

Respecte a la **sortida de la Casa d'Acollida**, el 25% dels casos segueixen encara al recurs actualment; la majoria d'ells són del programa de presó.

De la resta,

- 53% dels casos són baixa de la Casa un cop finalitzen el pla d'intervenció previst. Habitualment han rellogat una habitació (11 casos) o han passat a un altre recurs (8 casos): una altra casa o pis d'acollida, l'hospital... En tres casos el pis on han anat a viure ha estat el d'algun familiar o amic; en tres casos han retornat al seu país d'origen i en dos casos es tracta de dones del programa de violència que han pogut tornar al seu pis un cop han fet fora al maltractador.
- un 33% dels casos han estat baixes voluntàries. La majoria d'aquestes baixes s'han donat en el programa de violència. De totes

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

maneres només una quarta part d'aquestes, que sapíguem, han tornat amb la parella maltractadora.

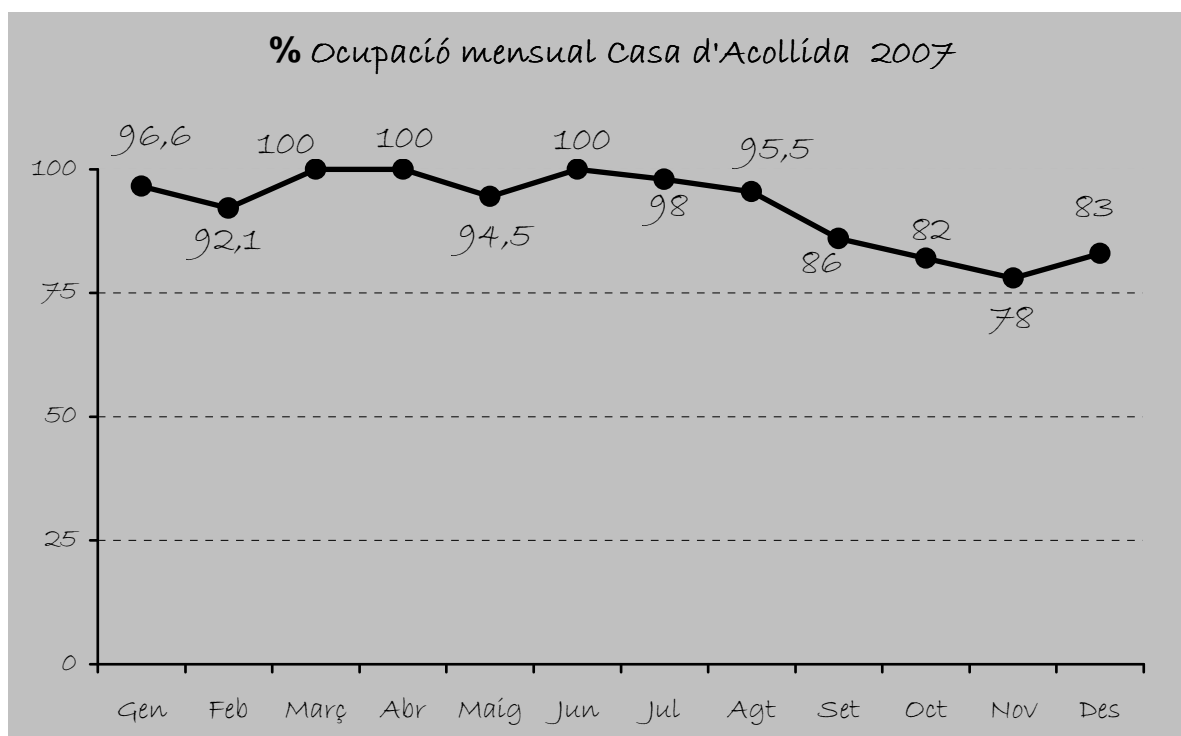
En dos casos hem de parlar de dones del programa de presó que han trencat condemna i han desaparegut del recurs.

De la resta de baixes voluntàries la majoria ha anat a viure a algun pis compartit amb algun familiar o amic.

- En un 14% les baixes s'han produït per incompliment greu o per consum. En aquests casos habitualment es desconeix on van quan marxen de la casa. En dos d'aquests casos hem de parlar de retorn al centre penitenciari.

Atencions realitzades

Aquest any 2007 s'han realitzat un total de 5060 atencions. Això representa un 92,4% d'ocupació global. Dit d'una altra manera, de les 15 places que té la casa, aquest any cada dia s'han ocupat mes o menys unes 14 places.

Per mesos, tres mesos ha estat la casa al complert i no ha hagut cap mes per sota del 75% d'ocupació. Continua la dinàmica d'altres anys, amb baixada coincidint amb els semestres.

Pel que fa a les atencions per programes:

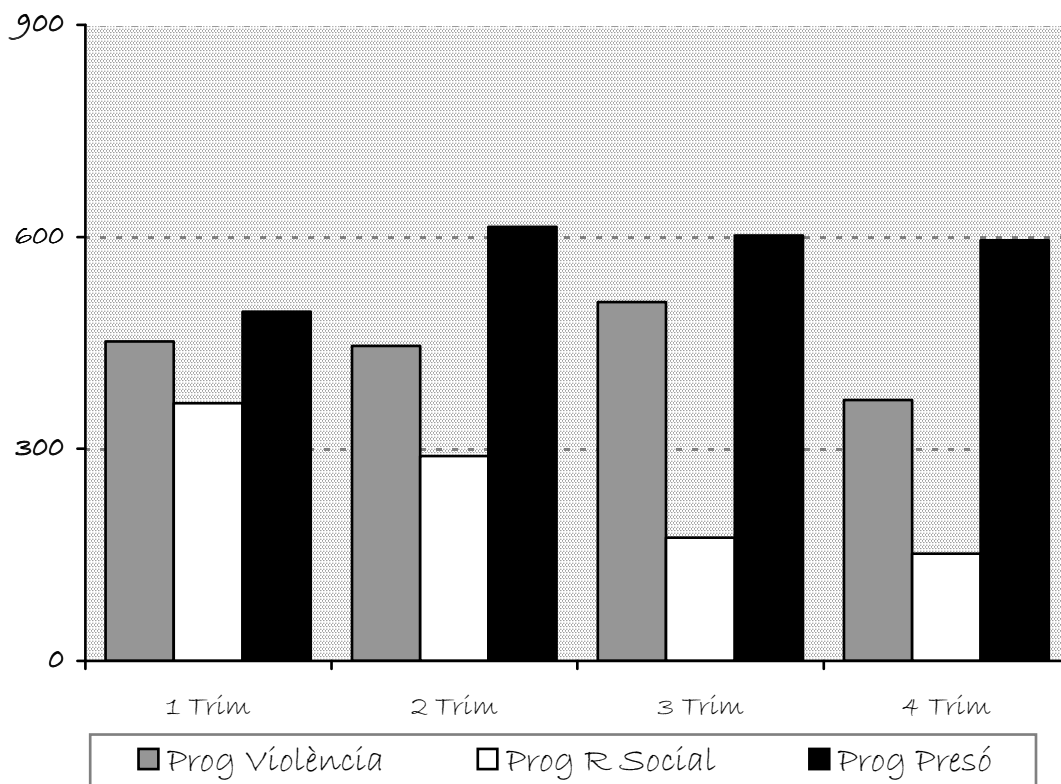
- Des del **programa de violència de Gènere** s'han realitzat 1775 atencions. Això representa el 35% del total d'atencions de la Casa i vol dir que de les 15 places que té la casa, aquest programa de

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

violència ha ocupat una tercera part: més o menys unes 5 places diàries.

- Des del *programa de Risc Social* s'han realitzat un total de 980 atencions. Això representa el 19% del total d'atencions de la Casa i vol dir que aquest programa ha ocupat una mitjana de 2,7 places diàries.
- Per últim, des del *programa de Presó* s'han realitzat 2305 atencions, és a dir, el 46% de les atencions totals. Això és com dir que cada dia a la Casa d'Acollida han hagut unes 6 persones de presó i que aquest programa continua sent el primer de la Casa d'Acollida.

Atencions 2007 per Programes i trimestres

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

En comparació amb anys passats estem parlant, doncs, d'un nombre d'atencions consolidades i que es manté el ritme d'ocupació que va començar fa uns tres anys.

Atencions Casa d'Acollida últims 5 anys

Any 2003	4384
Any 2004	4774
Any 2005	4911
Any 2006	5286
Any 2007	5060

Per últim, fer referència també a les **demandes de places que no han pogut ser ateses**. Aquest any han estat 80 les demandes, que representen un total de 124 places demanades que no han arribat a ser acollides. En el 54% dels casos es tractava de dones soles i en el 46% de mares amb fills/es. En 9 dels casos es tractava de dones embarassades. En un 60% dels casos es tracta de demandes de places pel programa de violència. El motiu pel qual no s'han portat a terme la demanda ha estat principalment la manca de places en el moment de la demanda (65%), donat l'alt índex d'ocupació des de alguns programes. En la resta de casos o hi ha hagut problemes econòmics per fer-se càrrec del finançament (28%), o la dona s'ha fet enrere, o s'ha trobat una altra sortida al cas (7%).

COORDINACIONS

L'Ajuntament de Barcelona, des de els serveis de EAD i SIS continua sent el que més casos deriva al recurs. El 60% dels casos atesos al 2007 han estat derivats per aquests serveis, principalment per l'EAD.

Després, és el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, des dels diferents centres penitenciaris i serveis de Justícia Juvenil, el segon en nombre de derivacions (37%).

D'altres ajuntaments que no siguin el de Barcelona només s'han atès dos casos, tots ells derivats des de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat i concretament del servei del CAID.

Per programes:

- Dels casos de violència de gènere la majoria han estat derivats per l'Equip d'Atenció a la Dona (92%). Un d'aquests casos ha estat una derivació conjunta de SIS i EAD.

La resta han estat derivacions del Centre d'Atenció i Informació a la Dona de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat i de Justícia Juvenil.

- Dels cinc casos de Risc Social quatre han estat derivats pel Servei d'Inserció Social (SIS) i un des de Serveis Socials de Zona Franca de l'Ajuntament de Barcelona.

- Dels casos del programa de presó el 67% han estat derivats pel C.P. de Can Brians una tercera part d'ells concretament del Departament d'Atenció especialitzada en toxicomanies (DAE). Del C.P. de Dones de Wad-Ras han derivat el 29% dels casos de presó: la majoria d'elles de Secció Oberta i només un cas del mòdul de mares. Finalment, un dels

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

casos ha estat derivat per Direcció General de Justícia Juvenil.

ENTITAT QUE DERIVA		CASOS	%
Ajuntament de Barcelona	E.A.D.	35	60%
	S.I.S.	4	
	S.I.S. i E.A.D.	1	
	Serveis Socials Zona Franca	1	
Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat: CAID		2	3%
Centre Penitenciari Dones Wad-Ras		7	10%
C. Penitenciari Can Brians		16	24%
Direcció General de Justícia Juvenil		2	3%

La coordinació amb tots aquests serveis ha estat freqüent, per programar plans d'intervenció conjunts i avaluar l'evolució dels casos, així com para preparar les sortides de la casa.

Moltes de les coordinacions han estat realitzades setmanalment per telèfon, però en molts altres moments també s'han fet reunions cada mes o mes i mig amb les treballadores socials o educadores que porten el cas, ja que és força important donar una imatge d'unitat entre els serveis i les usuàries.

Per tal de treballar conjuntament alguns aspectes hem mantingut contactes amb altres entitats i serveis que feien algun tipus d'intervenció en els casos.

* *Atenció a immigrants.* De cara a informacions i gestions referides a documentació i recerca de feina així com integració i aprenentatge de

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

l'idioma. Ens hem coordinat amb Fundació PRAHU, amb el Consolat de Romania i amb escoles d'ensenyament de castellà per estrangers.

* *Salut:* Coordinació amb el CAP de Sants de cara a aclarir diagnòstics i tractaments i també sobre tot de cara a poder agilitzar l'atenció sanitària a dones que venen per violència i no poden donar la seva adreça.

Igualment coordinacions amb serveis hospitalaris, principalment Hospital del Mar i Hospital Clínic, en casos d'atenció via urgències o d'ingressos hospitalaris.

**Salut Mental:* Coordinacions amb els equips d'especialistes que segueixen els casos des de diferents serveis de salut mental: CAP de Salut Mental de St. Pere Claver, CAP de Salut Mental de St. Felú de Llobregat, de Ciutat meridiana i de Sta. Eulàlia. També ha hagut coordinacions en algun cas amb el Servei de psiquiatria de l'Hospital Clínic i de la Creu Roja de L'Hospitalet.

Per últim ha hagut coordinacions amb alguns especialistes de psicologia de la CTASP i de Càrites.

* Pel que fa al tema de les *Toxicomanies*, les coordinacions han estat continuades amb diferents serveis per fer seguiment dels casos i control d'abstinència de consum. Ens hem coordinat amb el CAS de Creu Roja, el de Sants, el de La Mina, el de Horta i amb SPOTT. També ha hagut alguna coordinació amb CECAS.

* En el tema de *formació i inserció laboral:* recerca de feina, cursos de formació, ofertes de feina... Ens hem coordinat amb TRIA, SURT, Fundació ARED, APIP (Associació per a la promoció i inserció

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

professional), CIRE, FEMAREC, Engrunes i amb el EAL (Equip d'Assessorament Laboral) de l'Ajuntament de Barcelona.

* Pel que fa al tema concret d'atenció a l'infància, ha hagut coordinació amb alguns Equips d'Atenció a l'Infància i l'Adolescència (EAIA), bé per observació de la cura dels nens o per seguiment de les mares amb nens en centres o famílies d'acollida. També hi ha hagut coordinació amb escoles i ludoteques del barri.

Pel que fa a salut mental infantil, ha hagut algun contacte amb Fundació ADANA i amb algun CSMIJ (Centre de salut mental infantil i juvenil), de cara a facilitar informació dels casos.

Per últim, mencionar les xarxes i coordinadores en las que participem habitualment:

- Hem seguit participant a ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social) en dues de les àrees de treball, tant a la Comissió de Dones com a la Comissió d'Àmbit penitenciari per tal d'intercanviar experiències, coordinar-nos com a entitats del camp social i iniciar un diàleg amb les administracions.
- Es participa a l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, sobre tot des del programa de Risc Social i es col.labora i participa a la Xarxa d'atenció social a persones sense sostre.
- Estem adherits i participem a l'Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència contra les dones.
- Hem seguit participant a la Taula de participació social amb altres entitats que treballen en temes relacionats amb el món de la presó.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

- Hem continuat amb el conveni de pràctiques signat amb la Universitat de Barcelona. Això ha suposat formació teòrica i practica a una alumna de pràctiques i coordinació amb la universitat, tant per dissenyar el programa com per fer seguiment i avaluació del mateix.

Objectius i activitats

L'objectiu general de la Casa d'Acollida és afavorir l'adquisició de l'autonomia necessària en els diferents aspectes: personal, econòmic, laboral, social i familiar per viure de manera independent amb els propis mitjans. Malgrat això les situacions de partida de les dones són diferents segons el programes i per tant s'han de treballar objectius diferents, encara que les dificultats finals són les mateixes per totes elles: preu excessiu de l'habitatge, salaris baixos, poder compaginar vida laboral i familiar....

Les dones del programa de violència de gènere arriben a la casa molt afectades pels maltractaments i el que necessiten és senzillament un lloc on poder estar tranquil·les i fer vida normal: descansar, dormir, alimentar-se....En definitiva, agafar forces, trobar-se una mica millor per ser capaces de pensar i tirar endavant.. L'objectiu d'aquest programa de violència llavors és oferir un espai de seguretat, confiança i estabilitat , així com ajudar a la dona a clarificar-se i recuperar-se.

No s'ha d'oblidar que en molts casos es tracta de mares que venen amb els seus fills i l'objectiu es faria extensible també als nens, que sempre són víctimes també de la situació, hagin estat maltractats o no.

En aquest programa podem dir que aproximadament l'objectiu s'ha aconseguit en un 75% dels casos: dones que han marxat un cop finalitzada l'intervenció o que han marxat voluntàriament abans amb algun familiar o amic però ja es trobaven recuperades.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

En el programa de Risc social es treballa molt l'objectiu de l'adquisició d'hàbits personals i habilitats socials així com l'objectiu d'integració en la vida social, cultural, laboral. En els casos de mares, que habitualment són majoria al programa, l'objectiu principal és treballar tot el relacionat amb la cura dels fills i la maternitat.

Es fa difícil valorar el grau d'assoliment dels objectius i podem dir que esta molt a prop del 1'00%, doncs amb la totalitat de dones s'ha arribat a aconseguir els objectius i han millorat la seva situació.

Per últim , al programa de presó els objectius van també orientats a la reinserció social i laboral i a fer el pas cap al medi comunitari.

En aquests casos es fa difícil valorar, dons moltes dones no viuen a la casa sinó que fan estades d'uns dies un cop cada mes o dos mesos. De les dones que han estan amb mes continuïtat a la casa podem dir que en un 75% s'han aconseguit els objectius treballats amb elles: trobar i mantenir una feina, estalviar, abstinència de drogues....

Per aconseguir aquests objectius es fa necessari l'acompanyament de professionals, però, encara podem parlar d'un objectiu més, que està com amagat entre els objectius i que correspon als professionals però també implica a les dones acollides: el de fer una vida en grup, es a dir, implicar no només a les persones individuals, sinó també a tot el grup en el procés. Creiem en la vida en grup com lloc d'aprenentatge insubstituïble i com a model de convivència que faciliti la reinserció social.

A continuació detallem les diferents activitats que s'han dut a terme per tal d'assolir els objectius esmenats.

1.- ACTIVITATS SÒCIO-EDUCATIVES

- *Tutoríes individualitzades*: espais on poder parlar cada dona amb la seva tutora referent i també on anar veient com va el procés i com es va consolidant el pla d'intervenció programat.
- *Reunions conjuntes* amb les professionals externs, normalment s'ha fet una reunió per programar el pla d'intervenció i temporalitzar l'estada a la casa, una o més reunions de seguiment i una última per programar sortida del recurs.
- *La vida diària i en grup*: aprenentatge des de la vida quotidiana: organització diària de la neteja de la casa, fer els menjars, comprar, organització dels temps, dels espais comuns...
- *Cura dels fills/es*. Suport a les mares i formació mitjançant la realització d'activitats rutinàries que afavoreixen l'adquisició de pautes pels nens/es: hora dels àpats, del bany, de l'espai de joc,... responsabilitzant a les mares i oferint pautes adequades a les edats dels nens/es.
- *Assemblees* cada tres o quatre setmanes, on es tracten temes de convivència i de funcionament de la casa, així i es proposen activitats a fer o siavaluen les que s'han fet..
- *Acompanyaments* per tal que la dona conegui els serveis del barri (centre cívic, biblioteca, CAP...), acompanyaments als jutjats, al metge....
- *Informació de la xarxa de recursos socials existents*

2.-ACTIVITATS FORMATIVES I CULTURALS

- Reforç formatiu a les dones: aprenentatge de l'idioma amb les dones immigrants, reforç a les dones que acuden a classes d'adults, activitats bàsiques d'alfabetització....
- Activitats de formació informal en el dia a dia.
- Derivació a recursos formatius externs.
- Visita al Planetari i Cosmocaixa
- Visita al Aquàrium.
- Passar un dia al Jardí Botànic.

3.- ACTIVITATS SÒCIO-LABORALS

- *Activitats d'inserció laboral:* elaboració de C.V, simulació d'entrevistes de feina, suport en la recerca de feina
- *Derivació i assistència a recursos laborals externs:* cursos de formació, entitats d'inserció laboral amb els nostres col·lectius.

4.- ACTIVITATS GRUPALS LÚDIQUES I FESTIVES

3.1. *Activitats realitzades dins de la Casa.*

S'han vist pel·lícules tant d'adults com de nens.

També s'han fet celebracions d'aniversaris: habitualment, i sempre que la dona estigui d'acord es celebren els aniversaris amb una petita festa i un pastel d'aniversari.

S'ha realitzat algun taller com un de dansa del ventre., un altre de autoconeixement, i un de pintura amb henna.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

Com cada any s'han celebrat algunes festes habituals com Carnestoltes, la Revetlla de Sant Joan, la Castanyada i les festes de Nadal, Cap d'Any i Reis.

També són importants les festes de comiat a les dones i els seus fills/es quan marxen de la Casa.

3.2. Activitats realitzades fora de la Casa:

S'han fet sortides a la platja de Sitges, al Zoo de Barcelona, a la Sagrada Família, s'han realitzat també sortides al camp amb costellada i calçotada, així com una caminada per Collserola.

Per Sant Jordi visitem les Rambles de Barcelona i participem a la cavalcada de la Mercè i la de Reis.

Sortida a la Feria d'Abril

A l'estiu s'ha anat al cinema a la fresca del barri.

Hem passat un cap de setmana a un alberg de joventut.

Participació en festes del barri de Sants i en les festes de la Mercè.

5.- ACTIVITATS REIVINDICATIVES I FESTIVES

- Celebració del 8 de Març: Manifestació organitzada a Barcelona i es va realitzar una xocolatada amb dones, voluntàries i treballadores, per celebrar el dia de la dona.
- Dia 25 de Novembre: Cinefòrum sobre les pel·lícules "Amores que matan" i "Macho" i concentració a la Plaça St. Jaume.
- Participació a la calçotada del barri de Sants reivindicant l'aturada de l'especulació urbana i la millora de condicions de l'habitatge.

valoració del recurs

Quan les dones marxen de la Casa, habitualment fan una avaluació de la seva estada al recurs. Encara que hi ha dones que han marxat sense fer-la i no tenim les respostes de totes, pensem que potser anirà bé poder saber la seva opinió i punt de vista.

- La gran majoria de les dones (95,5%) estan d'acord en manifestar que han tingut pràcticament totes les seves necessitats bàsiques cobertes a la Casa.
- Tots els aspectes posats per puntuar: organització de la neteja, activitats, assemblea, menús, horaris... estan valorats per sobre de 7. El tema horaris és el valorat amb puntuació més baixa. Com veurem després és un tema recurrent.
- La majoria (80%) valora com bona o molt bona la relació amb els professionals y voluntàries de la casa, mentre que un 20% la valora com regular. Ningú ha considerat aquesta relació com dolenta.
- Pel que fa al clima de convivència a la casa, hi ha opinions molt diverses. Un 68% considera que ha estat bo o molt bo enfront d'un 32% que ha estat dolent.
- Totes les dones que han realitzat la valoració i han vingut al recurs en situació d'emergència per maltractaments valoren que s'han sentit protegides a la Casa d'Acollida.
- El 95% valora globalment la seva estada al recurs com positiva o molt positiva. Només una persona la qualifica de negativa.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIÇAM

Per últim, les opinions i suggeriments que més es repeteixen:

- En el tema d'horaris: en general pensen que hauria d'haver una major flexibilitat i consideren que hi ha massa horaris per tot.
- Es repeteix el suggeriment de que posar només un dia a la setmana per la rentadora es fa insuficient.
- El tema dels nens surt en més d'una valoració. Insisteixen en que la casa deuria d'organitzar-se pensant més en els nens.
- Pel que fa a valoracions més globals, hi ha qui suggereix canvis a la casa com per exemple pintar les parets de colors més càlids, tenir més organitzat l'espai del taller. Hi ha també qui pensa que les professionals haurien de ser més tolerants i tenir més cura de com es diuen les coses.

valoració final i previsions de futur

El primer a destacar aquest any 2007 és que es continua amb una ocupació del recurs molt alta. Molts dies la Casa ha estat pràcticament amb totes les places ocupades i la majoria de casos no atesos han estat places que no s'han pogut ocupar per no tenir plaça al recurs.

Encara que s'han mantingut els tres programes de la Casa d'Acollida podem dir que el protagonista ha estat el programa de presó. En aquest programa s'han superat les previsions fetes pel any i s'ha hagut de deixar l'acollida d'alguns casos pel 2008, donat que ens passàvem de les atencions programades.

Per altra banda podem dir que s'ha consolidat una atenció més continuada del programa de Risc Social. Encara que és el programa amb menys atencions, gràcies a l'adhesió a l'Acord ciutadà per una Barcelona inclusiva, s'ha aconseguit una atenció a casos de risc d'exclusió tot l'any i no de manera intermitent.

El programa més afectat, potser, per l'alta ocupació, ha estat el de violència, ja que se'ns han fet moltes demandes d'emergències que malauradament no s'han pogut acollir per no disposar de places lliures.

Analitzant una mica més a fons tot el que ha estat la feina d'aquest any els casos que hem atès podem fer per sobre una valoració general:

- Els perfils de les dones que arriben al recurs ens parlen d'aspectes en que s'ha de insistir.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

Per una banda, any darrera any veiem que va creixent el nombre de casos atesos amb problemes de salut mental. Es fa necessari per tant aprofundir en aquest aspecte: incrementar la nostra formació, buscar més suport d'entitats i serveis especialitzades i tenir en compte aquest tema a l'hora de fer els plans d'intervenció amb les dones, de manera que l'atenció psicològica i psíquica sigui prioritària.

Per programes també podem treure algunes conclusions. Al programa de violència, per exemple, creix el nombre de casos que arriben al recurs amb problemàtiques socials afegides: toxicomanies, desestructuració, manca de feina... Podem dir que cada cop es donen més casos d'exclusió en aquest programa. Això, que en principi pot semblar una dificultat, té alguna avantatge, doncs ofereix la possibilitat de fer una intervenció molt més ampla amb les dones, sempre que els temps d'estada al recurs sigui una mica més llarg. Per altra banda podem posar en pràctica en aquests casos una llarga experiència d'anys treballant amb col·lectius de marginació i risc de exclusió.

Altre tema que es presenta cada cop més sovint al programa de violència de gènere és el fet de que cada cop arriben més dones maltractades per altres membres de la família que no són la parella. Des d'aquí hem de denunciar el fet de que aquestes violències no es tractin com violència de gènere ni administrativa ni judicialment i que per tant aquestes dones es troben en situació d'indefensió, sense ordre de protecció, sense judici ràpid i tenint que esperar a vegades molt de temps per poder tornar a casa seva.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

Al programa de Risc Social es continua en la dinàmica dels últims anys i es consolida una atenció a famílies monoparentals i dones embarassades, més que a dones soles. Això reconverteix una mica els objectius del programa i converteix al recurs en un lloc on treballar el primer de tot aspectes relacionats amb la maternitat, abans de passar a treballar altres aspectes com poden ser el buscar una feina... En aquest cas també es fa necessari una temporalització realista de les estades.

Al programa de presó s'han acollit més casos que mai de Art 182 i de Art 100.4. Això ha fet necessària una major coordinació amb els professionals del Departament de Justícia i ens ha oferit l'oportunitat de fer una veritable feina d'inserció al medi comunitari. L'experiència d'aquests últims anys ens demostra que val la pena que les dones acabín la condemna fora de la presó i que, encara que a elles els costa deixar enrera la vida de presó, els fa créixer en responsabilitat a l'hora de prendre decisions pròpies i sense dubtes els fa més autònomes.

- S'han de posar tots els mitjans per aconseguir mantenir actives a les dones.

A vegades podem córrer el perill de que a la casa les dones s'acomodin una mica, es quedín a casa i puguín caure en passivitat. Es fa necessari reflexionar sobre aquest tema i buscar totes les maneres possibles de mantenir actives a les dones en el seu procés.

S'ha de motivar més la implicació de les dones en la programació d'activitats, de manera que elles facín suggeriments, però també hi participín en la realització. Habitualment el que passa és que fan

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

demanda d'una activitat però després els fa mandra i es fan enrere a l'hora de portar-la a terme.

Pensem que hem de treballar molt aquest aspecte, doncs elles mateixes després de fer una activitat reconeixen que els ha agradat, ho han passat bé i a vegades que han fet coses que mai han fet o han anat a llocs que mai han conegut: museus, concerts, sortides al camp....

En aquest sentit, a vegades es pensa amb les voluntàries en la possibilitat de poder organitzar a la Casa de tant en tant algun tipus de taller, encara que el més adient sempre serà que la dona surti a fer activitats fora, als serveis del barri i de la ciutat.

Pel 2008 està pensat poder participar al programa Auditorí a prop i anar un cop al mes aproximadament a algun concert o activitat que es realitzi al Auditorí.

- **S'ha de posar més atenció a la baixa formació de les dones**

Es un tema que des de fa uns anys constatem i ens preocupa. Any darrera any el nivell de formació de les dones ha baixat i aquest any podem parlar ja de un 67% de dones ateses que no tenen ni tan sols un nivell similar al que seria ara l'ensenyament obligatori.

Habitualment la manca de temps fa que els processos s'hagin d'agilitzar i es treballi sobre tot el fet de que la dona trobi una feina, però no hem d'oblidar que a un nivell de formació més baix es correspon una feina menys qualificada i pitjor pagada i que per tant, encara que la dona trobi una feina i estalviï difícilment podrà sortir del recurs amb una mínima autonomia.

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

Es fa prioritari i urgent treballar com objectiu en els plans d'intervenció personalitzats el referit a la formació, des de totes les possibilitats que es presentin i, per tant, donar a tot el que es faci amb les dones un sentit formatiu.

- **S'han d'incrementar els esforços en el suport a l'autonomia de les dones.**

En aquest sentit hi ha dos aspectes importants: el laboral i l'habitatge. En el tema laboral ja portem uns anys dient que volem posar en marxa a la Casa un projecte d'inserció laboral, que plasmí per escrit tot el que ja s'està fent d'orientació i acompanyament cap al món laboral. Encara que no hem deixat de reflexionar i de pensar idees per millorar la feina del dia a dia no ens ha premés poder acabar de redactar aquest projecte i posar-ho en pràctica.

Aquest pròxim any, gràcies a la col·laboració de l'alumna de practiques, podrem finalitzar un projecte d'inserció sociolaboral per a les dones acollides a la Casa.

I, un altre aspecte que cada cop necessita més suport és l'habitatge. Continua sent fonamental el trobar la manera de fer l'habitatge més accessible a la butxaca diaquestes dones, tenint en compte que ara rellogar una habitació costa el que fa uns anys costava llogar un pis sencer.

Donada aquesta situació i donades també les experiències positives i possibles que estem veient d'altres associacions i entitats. Des de fa uns anys ens estem plantejant des de l'Associació el posar en marxa un

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

projecte que van pensar fa uns anys: un pis on algunes dones poguessin passar un temps fins poder llogar per sí mateixes.

S'estan mirant pisos i possiblement al llarg d'aquest proper any es comprarà un pis on puguin viure dos o tres dones o dues famílies. Pensem que, encara que tinguí continuïtat amb el projecte de la casa, serà un projecte autònom que simplement possibiliti a les dones una sortida.

- S'ha de continuar treballant en xarxa i coordinades amb altres entitats i recursos

Des de fa uns anys s'està fent un esforç per participar en plataformes i xarxes de treball conjunt amb altres serveis. De cara a l'any vinent creiem necessari mantenir aquesta participació. Un exemple d'això ha estat la nostra participació en la xarxa d'atenció social a persones sense sostre, dins de l'acord per una Barcelona inclusiva. Igualment s'ha de mantenir la participació en l'Acord ciutadà per una Barcelona sense violència vers les dones, l'assistència a les reunions de ECAS i la participació en la Taula de Participació i en les reunions de la Xarxa de Cases d'Acollida

Igualment al dia a dia, hem d'insistir molt en la necessitat de coordinació contínua amb les professionals que deriven i porten el seguiment dels casos.

Es tracta d'una necessitat, doncs el nostre recurs no es només un lloc on allotjar a les dones, ni una pensió on assegurar cada dia una habitació i els menjars. Es fa necessària aquesta coordinació per fer possible una autèntica feina educativa i per fer un seguiment conjunt que ajudi a la

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

dona cap a una millora. Per tant, encara que a vegades costa molts esforços i molt de temps no renunciarem a aquesta comunicació continuada amb la resta de professionals.

De totes maneres s'han de millorar els canals de coordinació amb els professionals externs. Molt sovint ens trobem amb un problema que dificulta molt el seguiment coordinat dels casos: hem de parlar amb alguns professionals que porten els casos i triguem dies en poder parlar amb ells, de manera que si es dona una situació d'urgència no podem comptar amb el suport d'aquests professionals i, per altra banda, hem d'esperar per poder prendre decisions importants.